

OTTO J. MÄKELÄ

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Skepsis ja politiikka

SKEPSIS ON SÄÄNTÖJENSÄ PERUSTEELLA poliit-
tisesti sitoutumaton, mutta politiikka (kreikas-
ta πολιτικά, politiká, ”kaupunkien asiat”) tuntuu
kuitenkin säännöllisesti tulevan mukaan myös
Skepsiksen keskusteluihin.

Millaiset valmiudet näiden aiheiden käsittelyyn tuli-
si olla? Ideologioita tutkitaan akatemiassa pyrkien läpi-
näkyvyyteen, ottaen etäisyyttä tarkasteltaviin kohtaisiin,
metatasolta, sijoittamalla ilmiöt aikaisempaan tieteellisen
tutkimuksen pohjalle ja kontekstissa ajankohtaiseen poliittiseen ilmastoon, ilmiöihin ja käyttäytymiseen muun muassa vaaleissa.

Nyt Skepsis asettui transtutkimuksen tarkastelijaksi. Skepsis järjesti aihepiiristä luennon, jonka pitäjäksi valikoitui Tampereen yliopiston nuorisopsykiatrian professori **Riittakerttu Kaltiala**. Hän on herättänyt huomiota näissä asioissa, koska hänen kantansa lapsien ja nuorten transhoitoista ja niiden suositeltavasta laajuudesta poikkeaa monien lääkäreiden ja asiantuntijoiden näkemyksestä. Tästä valinnasta ja sen perusteista käytiin Skepsiksen hallituksen sisällä erittäin voimakkaasti polarisoitunutta keskustelua.

Suomessa politiikassa tähän keskusteluun vaikuttaa kaksi tätä kirjoittaessa tulevan hallituksen muodostamiseen osallistuvaa puoluetta, joiden poliittiseen ohjelmaan vahvana ideologisena tavoitteena kuuluu puuttuminen ihmisten keholliseen itsemääräämisoikeuteen: abortti, transasiat ja seksuaalisuus yleensä sekä tiedon jakaminen näistä aiheista. Lainsäädännössä ollaan kuitenkin oltu menossa eri suuntaan: uusi translaki hyväksyttiin keväällä 2023, samalla velvoittaen tulevaa halli-

tusta edistämään lasten ja nuorten transhoitoja lainvalmistelun tasolla.

Kysymys kuuluu, mikä implisiittinen poliittinen viesti Skepsiksen valinnalla luennoitsijaksi annettiin tässä kehittyvässä poliittisessä tilanteessa? Oliko Skepsiksen tarkoituksenmukaista nostaa esiin juuri se näkemys, jonka mukaan lasten ja nuorten transhoitoja tulisi rajoittaa? Miksi luennoitsijaksi päätyi tutkija, jonka käsityksiä on siteerattu USA:n kristillis-oikeistolaisessa transvastaisessa liikkeessä asiantuntijana? Miksi mukaan ei kutsuttu toista yliopistotutkijaa, joka oli vähintään tämän ”parhaimman mahdollisen asiantuntijan” tasolla?

USA:ssa on tehty tai jätetty käsittelyyn yli 400 transihmisten oikeuksia loukkaavaa lakialoitetta. Tätä kirjoitettaessa translasten ja -nuorten sukupuolenkorjaus ja hoidot on juuri kielletty Floridan osavaltiossa, niitä yrittäviä odottaa rangaistus ja lapsia huostaanotto. Kaltiala on ollut floridalaisen lääkintäkomitean kuultavana ja otti kantaa nimenomaan lasten ja nuorten hoitojen rajoittamiseksi.

Kun olemme tuoneet puhujaksemme lasten ja nuorten transhoitojen rajoittamista kannattavan tutkijan, olemmeko ottaneet kantaa tällaisiin lainsäädäntöön ja seksuaalivähemmistöjen oikeuksia koskeviin mielipiteisiin?

Tämän sijaan olisi voinut nostaa esiin epistemologisen kysymyksen: onko toisella ihmisellä oikeus puuttua toisen kehoon ja identiteettiin? Siihen olisi voinut saadaikin jonkinlaisen kyllä/ei vastauksen. Mutta taas – ollaanko silloin Skepsiksen alueella? Onko Skepsiksen asia pohtia ihmisoikeus- ja itsemääräämisoikeuskysymyksiä? Ja kenen vastaus on silloin oikein?

Skepsis hakee aktiivisia henkilöitä osallistumaan yhdistyksen toimintaan: ideoimaan sekä toteuttamaan tapahtumia ja tempauksia, järjestyttämään rajatiedon piirejä ja ottamaan somekanavat haltuun, tekemään podcasteja. Ennen tehtäviä perehdytämme sinut yhdistyksemme syvimpiin saloihin!

Ota yhteyttä: hallitus@skepsis.fi

WWW.SKEPSIS.FI